www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

Test Booklet Code & Serial No.
प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

D

Paper-II
GEOGRAPHY

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....

(Name) ....

2. (Signature) ....

(Name) ....

Seat No. | | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....

(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | |

(To be filled by the Candidate)

JUN - 36219

Time Allowed : 2 Hours] **[Maximum Marks : 200**

Number of Pages in this Booklet : **48** Number of Questions in this Booklet : **100**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   - (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   - (*ii*) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
   - (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.

   Example : where (C) is the correct response.

   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. Use only Blue/Black Ball point pen.
11. Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
12. There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 100 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   - (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
   - (*ii*) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
   - (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.

   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
11. कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
12. चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

www.prepp.in

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

JUN - 36219/II—D

Geography
Paper II
भूगोल
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes] **[Maximum Marks : 200**

Note : This paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **शंभर (100)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. **Assertion (A) :** Tribal people in India are generally concentrated in relatively inaccessible parts of the country.

Reason (R) : All the tribal people in India practice shifting cultivation

Which of the following is *correct* ?

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is correct

1. **विधान (A) :** भारतातील आदिवासी लोक सामान्यत: देशाच्या तुलनेने आडमार्गी (दुर्गम) भागांमध्ये केंद्रित आहेत.

कारण (R) : भारतातील सर्व आदिवासी लोक विस्थापित शेती करतात.

खालीलपैकी कोणते बरोबर आहे ?

संकेतांक :

(A) (A) आणि (R) दोन्हीही बरोबर आणि (R) हे (A) चे अचूक विश्लेषण आहे

(B) (A) आणि (R) दोन्हीही बरोबर आणि (R) हे (A) चे अचूक विश्लेषण नाही

(C) (A) बरोबर परंतु (R) चूक

(D) (A) चूक परंतु (R) बरोबर

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

2. The National Health Policy (updated in 2017) focuses on which of the following ?
   (*a*) Growing burden of the non-communicable diseases.
   (*b*) Emergence of robust health care industry
   (*c*) Growing incidences of catastrophic expenditure due to health care costs.

   Codes :
   (A) (*a*) and (*b*)
   (B) (*a*) and (*c*)
   (C) (*b*) and (*c*)
   (D) (*a*), (*b*) and (*c*)

3. Select the *correct* option(s) for the statement from the codes given below :
   A region is more diverse culturally if it :
   (*a*) has homogeneous population composition
   (*b*) has heterogeneous population composition.
   (*c*) receives voluminous in migration.
   (*d*) is geographically isolated.

   Codes :
   (A) Only (*a*) and (*b*)
   (B) Only (*b*)
   (C) Only (*b*) and (*c*)
   (D) Only (*c*) and (*d*)

4. Which boundaries result when a smaller state is absorbed by a larger one ?
   (A) Relict
   (B) Superimposed
   (C) Subsequent
   (D) Antecedent

2. राष्ट्रीय आरोग्य धोरण (2017 मध्ये अद्यावत केल्यानुसार) खालीलपैकी कशावर लक्ष केंद्रित करते ?
   (*a*) असंक्रमित रोगांवर वाढलेल्या बोझावर
   (*b*) आरोग्य सेवा उद्योगांचा जास्त प्रमाणात झालेला उदय
   (*c*) आरोग्य सेवांच्या खर्चामुळे आपत्तीजन्य खर्चात झालेली वाढ

   संकेतांक :
   (A) (*a*) आणि (*b*)
   (B) (*a*) आणि (*c*)
   (C) (*b*) आणि (*c*)
   (D) (*a*), (*b*) आणि (*c*)

3. खाली दिलेल्या संकेतांकामधून अचूक विधान निवडा :
   एक क्षेत्र सांस्कृतिकदृष्ट्या अधिक वैविध्यपूर्ण असते जेव्हा :
   (*a*) एकसमान लोकसंख्या रचना असते
   (*b*) विविध लोकसंख्या रचना असते
   (*c*) जेव्हा मोठ्याप्रमाणात बर्हिस्थलांतर प्राप्त करते
   (*d*) जेव्हा भौगोलिकदृष्ट्या विभक्त असते

   संकेतांक :
   (A) फक्त (*a*) आणि (*b*)
   (B) फक्त (*b*)
   (C) फक्त (*b*) आणि (*c*)
   (D) फक्त (*c*) आणि (*d*)

4. जेव्हा लहान राज्यास मोठे राज्य गिळंकृत करते तेव्हा कोणती सीमा परिणामीत होते ?
   (A) अवशेषी
   (B) अध्यारोपित
   (C) उत्तरानुवर्ती
   (D) पूर्वानुवर्ती

5. Who has divided the globe into Geostrategic realms ?
   (A) Bassin
   (B) Cohen
   (C) Kjellen
   (D) Parker

6. Harlan Barrows in the 1940s, for the first time proposed which term that encompasses the study of how human responses to the environment reflect the specific composition of the culture group involved ?
   (A) Cultural Geography
   (B) Cultural Ecology
   (C) Cultural integration
   (D) Cutlural diffusion

7. Which of the following is a rich source of data on the caste Hindu Population ?
   (A) 1921 Census
   (B) 1931 Census
   (C) 1941 Census
   (D) 1951 Census

5. जगाची कुणी भूसमारिक परिमंडलामध्ये विभागणी केली ?
   (A) बॅस्सेन
   (B) कोहेन
   (C) जेलेन
   (D) पार्कर

6. 1940 मध्ये हरलन बॅरोज यांनी प्रस्तावित केलेली संकल्पना कोणती आहे ज्यामध्ये पर्यावरणाचे मानवी प्रतिसाद कसे समाविष्ट होतात यांचा व अभ्यास केलेला आहे ?
   (A) सांस्कृतिक भूगोल
   (B) सांस्कृतिक परिस्थितिकी
   (C) सांस्कृतिक एकात्मकीकरण
   (D) सांस्कृतिक प्रसार

7. हिंदू-जात असलेल्या लोकसंख्येसाठी खालीलपैकी कोणता डेटा समृद्ध स्रोत आहे ?
   (A) 1921 जनगणना
   (B) 1931 जनगणना
   (C) 1941 जनगणना
   (D) 1951 जनगणना

www.prepp.in

8. Santhals are predominantly found in which part of India ?

   (A) Northern

   (B) Eastern

   (C) Southern

   (D) North-Western

9. The presence of Baruhi, Kurukh-Oraon and Gondi dialects in North India suggests the earlier stage of destruction of which family of languages ?

   (A) Austro-Asiatic

   (B) Dravidian

   (C) Sino Tibetan

   (D) Indo-European

10. Which is *not* a characteristic of culture ?

   (A) Culture is hereditary

   (B) Culture is dynamic

   (C) Culture is adaptive

   (D) Culture is symbolic

8. संथाल प्रामुख्याने भारतातील कोणत्या भागात आढळतात ?

   (A) उत्तरीय

   (B) पूर्वीय

   (C) दक्षिणीय

   (D) वायव्य

9. उत्तर भारतातील बारूही, कुरूख–ओरायन आणि गोंडी बोलीभाषा कोणत्या भाषा कुटुंबाचा नाश होणाच्या अगोदरच्या टप्प्यात सूचित करतात ?

   (A) ऑस्ट्रो–आशियाटिक

   (B) द्रविडीयन

   (C) सीनो–तिबेटियन

   (D) इंडो–युरोपियन

10. खालीलपैकी संस्कृतीचे कोणते गुणवैशिष्ट्ये **नाहीत** ?

   (A) संस्कृती ही आनुवंशिक असते

   (B) संस्कृती ही गतिक असते

   (C) संस्कृती ही अनुकूलित असते

   (D) संस्कृती ही प्रतिकात्मक असते

11. **Assertion (A) :** Ritter's concept of organic unity in nature was based on the principles of divine creation.

Reason (R) : Ritter was teleological in his approach.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true and (R) is not the correct explanation of (A)

(C) Both (A) and (R) are false

(D) (A) is true and (R) is false

12. Which of the following is *not* correct with reference to post-modernism in geography ?

(A) Scepticism towards grand claims

(B) Rejection of Metanarratives or grand theory

(C) Deconstruction as a mode of critical interpretation

(D) Use of binary classification

11. **विधान (A) :** निसर्गातील जैविक ऐक्याची रिटर यांची संकल्पना दैवी निर्माणाच्या तत्त्वांवर आधारित होती :

कारण (R) : रिटर यांचा दृष्टिकोन दैववादी होता.

संकेतांक :

(A) (A) आणि (R) दोन्हीही बरोबर आणि (R) हे (A) चे अचूक विश्लेषण आहे

(B) (A) आणि (R) दोन्हीही बरोबर आणि (R) हे (A) चे अचूक विश्लेषण नाही

(C) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत

(D) (A) अचूक व (R) चूक

12. भूगोलातील उत्तर-आधुनिकतावादाच्या अनुषंगाने खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर **नाही** ?

(A) भव्य दाव्यांबद्दल संशयवाद

(B) मेटा-भावात्मक किंवा ग्रँड सिद्धांताचा नकार

(C) महत्त्वपूर्ण विश्लेषणांचे एक साधन म्हणून विखंडनाचा वापर

(D) द्वि-घटकीय वर्गीकरणाचा वापर

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

13. Which of the four geographers are credited for having re-established geography as an integrated science ?

(A) Elisee Reclus, Ferdinand Von Richthofen Alfred Hettner and Vidal-de-la-Blache

(B) Friedrich Ratzel, Arnold Guyot, Alfred Hettner and Vidal-de-la-Blache

(C) Friedrich Ratzel, Ferdinand Von Richthofen, Alfred Hettner and Vidal-de-la-Blache

(D) Friedrich Ratzel, Ferdinand, Von Richthofen, Alfred Hettner and Otto Schluter

14. Arrange the following philosophers in ascending order starting from their periods :

(*i*) Eratosthenes

(*ii*) Thales

(*iii*) Aristotle

(*iv*) Herodotus

(A) (*i*) (*ii*) (*iii*) (*iv*)

(B) (*ii*) (*i*) (*iv*) (*iii*)

(C) (*ii*) (*iv*) (*iii*) (*i*)

(D) (*iv*) (*ii*) (*i*) (*iii*)

13. भूगोल एक एकात्मिक विज्ञान म्हणून पुनर्स्थापित करण्यासाठी कोणत्या चार भूगोलकारांना श्रेय दिले जाते ?

(A) एलसी रिक्लुज, फर्डिनांड-व्होन-रिश्तोफेन, अल्फ्रेड हेटनर आणि व्हिडाल-डी-ला-ब्लाश

(B) फ्रेडरिक रॅटझेल, अरनोल्ड गुयोट, अल्फ्रेड हेटनर आणि व्हिडाल-डी-ला-ब्लाश

(C) फ्रेडरिक रॅटझेल, फर्डिनांड-व्होन- रिश्तोफेन, अल्फ्रेड हेटनर आणि व्हिडाल- डी-ला-ब्लाश

(D) फ्रेडरिक रॅटझेल, फर्डिनांड-व्होन- रिश्तोफेन, अल्फ्रेड हेटनर आणि ओटो श्लूटर

14. खालील तत्त्वचिंतकांना त्यांच्या कार्यकालानुसार चढत्या क्रमाने मांडा :

(*i*) एराटॉस्थिनीस

(*ii*) थेल्स

(*iii*) ॲरिस्टॉटल

(*iv*) हेरोडोटस

(A) (*i*) (*ii*) (*iii*) (*iv*)

(B) (*ii*) (*i*) (*iv*) (*iii*)

(C) (*ii*) (*iv*) (*iii*) (*i*)

(D) (*iv*) (*ii*) (*i*) (*iii*)

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

15. Which of the following refers to the belief that geography and history are methodologically distinct from other systematic sciences because they are peculiarly concerned with the study of the unique and the particular ?

(A) Positivism

(B) Humanism

(C) Radicalism

(D) Exceptionalism

16. In reaction to whose work, Hartshorne wrote several articles and finally the book, "Perspective on the Nature of Geography" ?

(A) Ackerman

(B) Haggett

(C) Sauer

(D) Schaefer

15. खालीलपैकी कशात असा निष्कर्ष काढला की भूगोल आणि इतिहास इतर पद्धतशीर विज्ञानापासून प्रामुख्याने वेगळे आहेत कारण ते विशेषत: एकमेव आणि विशिष्ट अभ्यासाने संबंधित आहेत ?

(A) प्रत्यक्षवाद

(B) मानवतावाद

(C) परिवर्तनवाद

(D) अपवादात्मकवाद

16. कोणाच्या कामाला प्रतिक्रिया म्हणून हार्टशोनने अनेक लेख लिहिले आणि शेवटी "भूगोलाच्या स्वरूपावरील दृष्टिकोन" असे पुस्तक लिहिले ?

(A) ॲकरमन

(B) हॅगेट

(C) सॉयर

(D) शेफर

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

17. Which one of the following does *not* represent a dichotomy in Geography ?
    (A) Physical and Human
    (B) Political and Historical
    (C) Regional and Systematic
    (D) Quantitative and Qualitative

18. Humboldt studied the rocks of the Andes mountains and disproved the earlier theory of sedimentary origin of all rocks proposed by whom ?
    (A) Werner
    (B) Buache
    (C) Busching
    (D) Davis

19. Who in 1905 clearly expressed the logical arguments concerning the place of the Earth's body in the field of Geography ?
    (A) Ritter
    (B) Hettner
    (C) Sauer
    (D) Richthofen

17. भूगोलामधील खालीलपैकी कोणता एक द्वंद्व दर्शवत **नाहीत** ?
    (A) प्राकृतिक आणि मानवी
    (B) राजकीय आणि ऐतिहासिक
    (C) प्रादेशिक आणि पद्धतशीर
    (D) संख्यात्मक आणि गुणात्मक

18. हम्बोल्टने अँडीजच्या पर्वतांच्या खडकांचा अभ्यास केला आणि कोणी मांडलेल्या सर्व खडकांच्या प्रारंभिक स्तरित उगमाचा सिद्धांत नाकारला ?
    (A) वेगनर
    (B) बुवाके
    (C) बुशींग
    (D) डेव्हीस

19. कोणी 1905 मध्ये भूगोल क्षेत्रात पृथ्वीच्या अंग स्थळासंबंधी तार्किक युक्तीवाद स्पष्टपणे व्यक्त केले ?
    (A) रिटर
    (B) हेटनर
    (C) सॉयर
    (D) रिश्तोफेन

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

20. While Davis's concept projected geography as the study of man-land relationship from a deterministic perspective, who viewed geography as the study of covariants of human distributions over the earth's surface ?

(A) Hettner

(B) Ratzel

(C) Richthofen

(D) Schulter

21. Read the statements and select the *correct* option given below :

(1) EMR travels at the speed of light

(2) EMR cannot pass through vacuum

(3) EMR has two fields : Electric and magnetic

(4) The wavelength and frequency are proportional to each other

(A) (1), (2), (3) and (4) are true

(B) (1), (3) and (4) are true

(C) (1) and (2) are true

(D) (1) and (3) are true

20. डेव्हिसच्या संकल्पेनेने असे प्रक्षेपित केले की भूगोल म्हणजे निश्चयवादाच्या दृष्टिकोनातून मानव-जमीन संबंधाचा अभ्यास, खालीलपैकी कोणी भूगोल पृथ्वीच्या पृष्ठभागावर मानवी वितरणाच्या सहचलाचा अभ्यास म्हणून पाहिले आहे ?

(A) हेटनर

(B) रॅटझेल

(C) रिश्तोफेन

(D) श्लूटर

21. खालील वाक्यामधील बरोबर पर्याय निवडा :

(1) विद्युतचुंबकीय वर्णक्रम हे प्रकाशाच्या वेगाने धावतात

(2) विद्युतचुंबकीय वर्णक्रम हे पोकळीतून जाऊ शकत नाहीत

(3) विद्युतचुंबकीय वर्णक्रमास विद्युत व चुंबकीय क्षेत्र असतात

(4) तरंगलांबी व वारंवारिता हे एकमेकांना प्रमाणबद्ध असतात

(A) (1), (2), (3) व (4) अचूक आहेत

(B) (1), (3) व (4) अचूक आहेत

(C) (1) व (2) अचूक आहेत

(D) (1) व (3) अचूक आहेत

22. Read the statements given below and select the *correct* option :

(*a*) Vector data has complex data structure than raster data

(*b*) Vector data is not compatible with remote sensing images

(*c*) Vector data is efficient for network analysis

Codes :

(A) (*a*) and (*b*) are true but (*c*) is false

(B) (*a*) and (*c*) are true but (*b*) is false

(C) (*a*), (*b*) and (*c*) are true

(D) (*b*) and (*c*) are true but (*a*) is false

23. Distance between isotherms indicates :

(A) Temperature gradient

(B) Pressure anomaly

(C) Temperature lag

(D) Deviation from normal temperature

22. खालील विधानातील कोणते विधान बरोबर आहे ?

(*a*) जाळी प्रतिमानाची संरचना हे सदिश प्रतिमानापेक्षा क्लिष्ट आहे

(*b*) जाळी प्रतिमान हे सुदूर संवेदनाच्या प्रतिमानाशी जास्त अनुरूप आहे

(*c*) जाळीदर्शक विश्लेषणामध्ये जाळी प्रतिमान हे जास्त कार्यक्षम आहे

संकेतांक :

(A) (*a*) व (*b*) अचूक आहेत पण (*c*) चूक आहे

(B) (*a*) आणि (*c*) अचूक आहेत पण (*b*) चूक आहे

(C) (*a*), (*b*) आणि (*c*) अचूक आहेत

(D) (*b*) आणि (*c*) अचूक आहेत परंतु (*a*) चूक आहे

23. समतापरेखा मधील अंतर .... दर्शविते.

(A) तापमानाचा ढाळ

(B) दाबाची असंगती

(C) तापमानाची पश्चता

(D) सामान्य तापमानापासून विचलन

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

24. Altimetric frequency curve is used for :

(A) Computation of population distribution

(B) Computation of pressure distribution

(C) Computation of rainfall distribution

(D) Computation of elevation above sea level

25. Interpolation of contours refers to :

(A) Drawing contour lines on map, when spot heights are given

(B) Measuring gradient along with contour lines

(C) Interpretation of contour lines

(D) Joining contour lines for specific application

24. उच्चतामितीय वारंवारता वक्रचा वापर :

(A) लोकसंख्या वितरणाचे मोजमाप करण्यासाठी

(B) दाबाच्या वितरणाचे मोजमाप करण्यासाठी

(C) पर्जन्य वितरणाचे मोजमाप करण्यासाठी

(D) समुद्रसपाटी पासून उंचीचे मोजमाप करण्यासाठी

25. समोच्चरेषा आंतर्वेशन म्हणजे :

(A) स्थल उच्चांकानुसार समोच्चरेषा नकाशावर दर्शवणे

(B) समोच्चरेषानुसार ढाळ मोजणे

(C) समोच्चरेषानुसार आंतर्वेशन करणे

(D) विशिष्ट उपयोगासाठी समोच्चरेषा जोडणे

www.prepp.in
Prepp
Your Personal Exams Guide

26. Read the statements given below and select the *correct* option ?

(1) Strong correlation is when the values are close to '+1'

(2) The value of '0' (zero) represents no correlation

(3) The value close to '–1' represents weak correlation

(A) Only statement (1) is true

(B) Only statement (3) is true

(C) Statements (1) and (2) are true but (3) is false

(D) Statements (1), (2) and (3) are true

27. Which of the following would be best represented by the 'Nearest Neighbour Analysis' ?

(A) Distribution of Settlements

(B) Density of Population

(C) Literacy rate

(D) Sex ratio

26. खालील विधानातील **योग्य** विधान निवडा :

(1) ज्यावेळी मूल्य '+1' च्या जवळ असते त्यावेळी उच्च सहसंबंध असतात

(2) '0' मूल्य असहसंबंध दर्शविते

(3) '–1' च्या जवळचे मुल्य आणि सहसंबंध दर्शविते

(A) फक्त विधान (1) अचूक आहे

(B) फक्त विधान (3) अचूक आहे

(C) विधान (1) आणि (2) अचूक आहे पण (3) चूक आहे

(D) विधान (1), (2) आणि (3) अचूक आहेत

27. खालीलपैकी कोणता पर्याय 'समीपना विश्लेषण' साठी योग्य आहे ?

(A) वसाहतीचे वितरण

(B) लोकसंख्येची घनता

(C) साक्षरता दर

(D) स्त्री-पुरुष प्रमाण

www.prepp.in

Prepp Your Personal Exams Guide

28. The Ergograph reveals with relationship among the following :

(A) Relative Humidity and temperature

(B) Climate and growing seasons of ages

(C) Temperature and rainfall

(D) Temperature and pressure

29. Two statements are given below, one is labelled as Assertion (A) and another labelled as Reason (R) :

Assertion (A) : Fog is the result of non-selective scattering of visible EMR.

Reason (R) : Atmospheric constituents larger than the EMR wavelength result in scattering of all visible rays.

Select the *correct* option from the codes given below :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

28. इरगोग्राफचा वापर खालील बाबीतील सहसंबंध दाखवण्यासाठी होते :

(A) सापेक्ष आर्द्रता व तापमान

(B) हवामान व पीक लागवडीचा कालखंड

(C) तापमान व पर्जन्यवृष्टी

(D) तापमान व हवेचा दाब

29. **विधान (A) :** धुके हे दृश्य विद्युत चुंबकीय पट्ट्या अनिवडक विकिरणाचा परिणाम आहे.

कारण (R) : वातावरणातील घटक ज्यांची तरंगलांबी विद्युत चुंबकीय पट्टापेक्षा जास्त असते त्याचा परिणाम सर्व दृश्य किरणाच्या विकिरणावर होतो.

यापैकी कोणते बरोबर आहे ?

(A) दोन्ही (A) व (R) अचूक असून (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.

(B) दोन्ही (A) व (R) अचूक आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) अचूक आहे परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे अचूक आहे

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

30. Match List-I with List-II and select the *correct* option using the codes given below :

List I

(Name)

(*a*) Microwave

(*b*) Near Infrared wave

(*c*) Ultraviolet wave

(*d*) Thermal wave

List II

(Wavelength)

(1) 8—9.2 μm

(2) 0.3—0.4 μm

(3) 7.5—11.5 μm

(4) 0.77—0.91 μm

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(4)	(2)	(1)
(B)	(1)	(2)	(4)	(3)
(C)	(2)	(1)	(3)	(4)
(D)	(3)	(1)	(2)	(4)

30. यादी-I व यादी-II याच्या जोड्या जुळवून खालील संकेतांकानून योग्य पर्याय निवडा :

यादी-I

(नाव)

(*a*) अतिलघू रेडीओ लहरी

(*b*) नजीकचा अवरक्त पटल लहरी

(*c*) अती नील लहरी

(*d*) औष्णिक लहरी

यादी-II

(तरंगलांबी)

(1) 8—9.2 μm

(2) 0.3—0.4 μm

(3) 7.5—11.5 μm

(4) 0.77—0.91 μm

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(4)	(2)	(1)
(B)	(1)	(2)	(4)	(3)
(C)	(2)	(1)	(3)	(4)
(D)	(3)	(1)	(2)	(4)

Prepp Your Personal Exam Guide

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

31. Which of the following statements are *correct* ?

(1) Large parts of the Gondwana land were affected by glaciers in the carboniferous period

(2) Traces of the carboniferous glaciation are found in the Himalayas

(3) The Aravallis represent the oldest hill range in India

(4) The tertiary system is known as the age of the Mammals

Codes :

(A) (1), (2) and (3) only

(B) (1), (3) and (4) only

(C) (1), (2) and (4) only

(D) (1), (2), (3) and (4)

32. India's Research Station 'Himadri' is located in the :

(A) Northern Himalayas

(B) Western Himalayas

(C) Antarctica

(D) Arctic

31. खालील कोणते विधान बरोबर आहे :

(1) गोंडवाना लँडचा मोठा भाग कार्बनिफेरस कालखंडात हिमनद्यांमुळे प्रभावित झाला

(2) हिमालयामध्ये कार्बनिफेरस हिमनद्याचे अंश आढळतात

(3) अरवली भारतातल्या सर्वात जुन्या पर्वतीय रांगांचे प्रतिनिधित्व करतात

(4) तृतीय प्रणाली सस्तनशील प्राणी कालावधी' म्हणून ओळखले जाते

संकेतांक :

(A) (1), (2) आणि (3) फक्त

(B) (1), (3) आणि (4) फक्त

(C) (1), (2) आणि (4) फक्त

(D) (1), (2), (3) आणि (4)

32. भारताचे 'हिमाद्री' संशोधन केंद्र कोठे वसले आहे ?

(A) उत्तर हिमालय

(B) पश्चिम हिमालय

(C) अंटार्क्टिका

(D) आर्क्टिक

33. Choose the *correct* statement about climatic regions of India ?
   (1) Stamp used 18°C isotherm of mean monthly temperature for January to divide the country into two broad climatic regions.
   (2) Stamp's two major climatic regions are further divided into eleven regions depending upon the amount of rainfall and temperature.
   (3) Koeppen identified a close relationship between the distribution of vegetation and climate.
   (4) Koeppen recognized five major climatic groups, four of them are based on precipitation and one on temperature.

Codes :

(A) (1), (2) and (4) only
(B) (2), (3) and (4) only
(C) (1), (2) and (3) only
(D) (1), (2), (3) and (4) only

34. Which of the following rivers is *not* cut by Tropic of Cancer ?
   (A) Banas
   (B) Ken
   (C) Damodar
   (D) Hooghli

33. भारताच्या हवामानीय प्रदेशांविषयी योग्य विधान निवडा :
   (1) देशाला दोन मोठ्या हवामान विभागात विभागण्यासाठी स्टॅम्पने जानेवारी महिन्याच्या सरासरी तापमानाचा 18°C समताप रेषेचा वापर केला
   (2) पावसाचे प्रमाण आणि तापमान यांच्या आधारावर स्टॅम्पने दोन प्रमुख हवामानीय प्रदेशांना पुढे अकरा प्रदेशांमध्ये विभाजिते केले आहे
   (3) कोपेनने हवामान आणि वनस्पती वितरणा-दरम्यान घनिष्ठ संबंध मांडले
   (4) कोपेनने पाच प्रमुख हवामान समूह ओळखले, त्यातील चार पर्जन्यमानावर आणि एक तापमानावर आधारित आहेत.

संकेतांक :

(A) (1), (2) आणि (4) फक्त
(B) (2), (3) आणि (4) फक्त
(C) (1), (2) आणि (3) फक्त
(D) (1), (2), (3) आणि (4) फक्त

34. खालीलपैकी कोणती नदी कर्कवृत्ताला छेदून जात **नाही** ?
   (A) बनास
   (B) केन
   (C) दामोदर
   (D) हुगळी

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

35. Consider the following statements :

(1) As per 2011 census, the rural-urban population share in India is 68.84% and 31.16% respectively.

(2) The growth of population in India during 2001-2011 has increased

(3) The sex ratio in India has decreased since 2001-2011

(4) The absolute increase in urban population has exceeded the absolute increase in rural population

Choose the *correct* statement(s) :

(A) (1) only

(B) (1), (3) and (4) only

(C) (1) and (2) only

(D) (1), (2), (3) and (4)

36. **Assertion (A) :** Jowar is grown both as Kharif as well as Rabi crop.

Reason (R) : Jowar is a rainfed crop of dry farming areas where irrigation is not used.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) explains (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) does not explain (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

35. खालील विधाने लक्षात घ्या :

(1) 2011 च्या जनगणनेनुसार, भारतातील ग्रामीण व शहरी लोकसंख्या वाटा हा अनुक्रमे 68.84% आणि 31.16% आहे.

(2) 2001-2011 दरम्यान भारतात लोकसंख्या वाढ झाली आहे.

(3) 2001-2011 दरम्यान भारतात स्त्री–पुरुष प्रमाणात घट झाली.

(4) ग्रामीण निरपेक्ष लोकसंख्या वाढीपेक्षा शहरी निरपेक्ष लोकसंख्या वाढ जास्त आहे.

योग्य विधान निवडा :

(A) (1) फक्त

(B) (1), (3) आणि (4) फक्त

(C) (1) आणि (2) फक्त

(D) (1), (2), (3) आणि (4)

36. **विधान (A) :** ज्वारी खरीप आणि रबी या दोन्हीही हंगामामध्ये पिकवतात.

कारण (R) : ज्वारी हे कोरडवाह शेतीतील पावसावर आधारित पीक आहे जिथे सिंचन सुविधा वापरली जात नाही.

संकेतांक :

(A) (A) आणि (R) बरोबर आणि (R) हे (A) चे अचूक विश्लेषण आहे

(B) (A) आणि (R) बरोबर आणि (R) हे (A) चे अचूक विश्लेषण नाही

(C) (A) बरोबर तर (R) चूक

(D) (A) चूक तर (R) बरोबर

www.prepp.in

37. Identify the regions of India where shale gas are found :

(1) Cambay Basin

(2) Kaveri Basin

(3) Krishna-Godavari Basin

Select the *correct* answer using the codes given below :

(A) (2) only

(B) (1) and (2) only

(C) (1) and (3) only

(D) (1), (2) and (3) only

38. Choose the *correct* option :

	List I		List II
(1)	Newsprint and Paper Mills	—	Nepanagar, M.P.
(2)	Mysore Paper Mills	—	Mysore, Karnataka
(3)	The Hindustan Newsprint	—	Vellore, Tamil Nadu
(4)	Tamil Nadu Newsprint and Paper Ltd.	—	Chennai, Tamil Nadu

Codes :

(A) (1), (2) and (4) only

(B) (1), (2) and (3) only

(C) (1) and (3) only

(D) (2) and (4) only

37. भारताचा असा प्रदेश ओळखा जिथे शेल गॅस सापडतो :

(1) खाबांतचे खोरे

(2) कावेरीचे खोरे

(3) कृष्णा-गोदावरी खोरे

खालील दिलेल्या संकेतांकानुसार अचूक उत्तर निवडा :

(A) (2) फक्त

(B) (1) आणि (2) फक्त

(C) (1) आणि (3) फक्त

(D) (1), (2) आणि (3) फक्त

38. योग्य पर्याय निवडा :

	यादी-I		यादी-II
(1)	न्युजप्रिंट आणि पेपर मील्स	—	नेपानगर, मध्यप्रदेश
(2)	म्हैसूर पेपर मील्स	—	म्हैसूर, कर्नाटक
(3)	हिंदुस्थान न्युजप्रिंट	—	वेल्लोर, तामीळनाडू
(4)	तामीळनाडू न्युजप्रिंट आणि पेपर लि.	—	चेन्नई, तामीळनाडू

संकेतांक :

(A) (1), (2) आणि (4) फक्त

(B) (1), (2) आणि (3) फक्त

(C) (1) आणि (3) फक्त

(D) (2) आणि (4) फक्त

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

39. Which of the following statements are correct about Bogibeel bridge, India's longest rail cum road bridge ?

(1) It is over Brahmaputra

(2) It is between Dhemaji and Dibrugarh district

(3) The total length of the bridge is 4.96 km

(4) It can withstand earthquakes of magnitude upto 7 an Richter scale

Codes :

(A) (1), (2) and (3) only

(B) (1), (2) and (4) only

(C) (1), (3) and (4) only

(D) (1), (2), (3) and (4)

40. Which of the following is true about proposed Bullet train route in India ?

(A) Mumbai—Ahmedabad

(B) Mumbai—Hyderabad

(C) Mumbai—Nagpur

(D) Delhi—Nagpur

39. भारतातील सर्वात लांब रेल्वेसह रोड पुल बोगीबेल पुलाबद्दल खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) हा पुल ब्रह्मपुत्रा नदीवर आहे

(2) सदर पुल धेमाजी आणि दिब्रुगड या जिल्ह्यादरम्यान आहे

(3) या पुलाची एकूण लांबी 4.96 किमी आहे

(4) हा पुल 7 रिश्टर स्केल तीव्रतेच्या भूकंपाचा सामना करू शकतो

संकेतांक :

(A) (1), (2) आणि (3) फक्त

(B) (1), (2) आणि (4) फक्त

(C) (1), (3) आणि (4) फक्त

(D) (1), (2), (3) आणि (4)

40. भारतीय प्रस्तावित बुलेट ट्रेन मार्गाविषयी खालीलपैकी कोणता मार्ग बरोबर आहे ?

(A) मुंबई—अहमदाबाद

(B) मुंबई—हैद्राबाद

(C) मुंबई—नागपूर

(D) दिल्ली—नागपूर

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

41. .... has popularized the concept of 'Uniformitarianism' in a book 'Principles of Geology' (1830).
   (A) James Hutton
   (B) C. Lyell
   (C) W. Penck
   (D) A. Wegner

42. The feature 'Scroll Lake' is related to ....
   (A) Playa
   (B) Karstic
   (C) Glacial melt
   (D) Riverine

43. 'Paternoster Lake' is a .... feature.
   (A) Riverine
   (B) Aeolian
   (C) Karstic
   (D) Glacial

44. Ventifacts are cut and sometimes polished by .... action of wind.
   (A) Abrasive
   (B) Deflation
   (C) Attrition
   (D) Corrosion

41. 'समानतावाद' ही संकल्पना .... यांनी आपल्या प्रिन्सिपल्स ऑफ जिऑलॉजी (1830) या पुस्तकातून लोकप्रिय केली.
   (A) जेम्स् हटन
   (B) सी. लायेल
   (C) डब्ल्यू. पेंक
   (D) ए. वेग्नर

42. 'स्क्रोल सरोवर' हे भूरूप .... संबंधित आहे.
   (A) प्लाया
   (B) चुनखडीचा प्रदेश
   (C) हिमनदीचे वितळणे
   (D) नदीय

43. पॅटरनोस्टर सरोवर हे .... भूरूप आहे.
   (A) नदी
   (B) वाऱ्याचे
   (C) चुनखडीचा प्रदेश
   (D) हिमनदी

44. वाऱ्याच्या कार्यामुळे वातघृष्ट हे तुटल्याने व काहीवेळेस .... मुळे गुळगुळीत होतात.
   (A) अपघर्षण
   (B) अपवहन
   (C) सन्नीघर्षण
   (D) झरण

45. Match List-I and List-II and select the correct answer using the codes given below :

List I

(Theories/Hypothesis)

(*a*) Geosynclinal theory

(*b*) Tetrahedral Hypothesis

(*c*) Stationary wave theory

(*d*) Subsidence theory

List II

(Related Aspects)

(1) Origin of tides

(2) Origin of coral reef and atolls

(3) Mountain building

(4) Origin of continents and ocean basins

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(4)	(2)	(1)
(B)	(4)	(3)	(2)	(1)
(C)	(3)	(4)	(1)	(2)
(D)	(4)	(3)	(1)	(2)

45. यादी-I आणि यादी-II यांच्या जोड्या जुळवून खालील संकेतांकातून योग्य पर्याय निवडा :

यादी-I

(सिद्धांत/गृहीतके)

(*a*) भूद्रोणी सिद्धांत

(*b*) चतु:पृष्ठक गृहीतक

(*c*) स्थिर तरंग सिद्धांत

(*d*) अधोगमन सिद्धांत

यादी-II

(संबंधित घटक)

(1) भरती-ओहोटीची निर्मिती

(2) प्रवाळभित्ती व कंकणद्वीप निर्मिती

(3) पर्वत निर्मिती

(4) भूखंड आणि सागर खोऱ्यांची निर्मिती

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(4)	(2)	(1)
(B)	(4)	(3)	(2)	(1)
(C)	(3)	(4)	(1)	(2)
(D)	(4)	(3)	(1)	(2)

46. According to Strahlen's stream ordering when a stream of 2nd order joins 3rd order stream, the order of higher order stream will ....
(A) Increase
(B) Decrease
(C) Remain same
(D) Be added

47. The river with meagre source of water that is left after the river capture is known as ....
(A) Rejuvenated River
(B) Captured River
(C) Captor River
(D) Misfit River

48. Which of the following factors influence the type and rate of weathering ?
(1) Soil
(2) Climate
(3) Vegetation cover
(4) Rock structure
(5) Topography
(A) (1), (2), (3) and (4)
(B) (2), (3), (4) and (5)
(C) (1), (2), (3) and (5)
(D) (1), (2), (4) and (5)

46. स्ट्रॉहलरच्या प्रवाह क्रमबद्धतेनुसार जेव्हा द्वितीय क्रमाकांचे प्रवाह तृतीय क्रमांकाच्या प्रवाहास मिळतात तेव्हा उच्च क्रमबद्ध प्रवाहाची क्रमबद्धता ....
(A) वाढते
(B) कमी होते
(C) सारख्याच राहते
(D) मिळविले जाते

47. नदी चौर्यानंतर नदीमध्ये अल्प प्रमाणात पाणी उपलब्ध असते त्यास .... म्हणतात.
(A) पुनरुज्जीवीत नदी
(B) चौर्यित नदी
(C) चौर्य करणारी नदी
(D) विसंगत नदी

48. विदारणाचे प्रकार व वेगाला खालीलपैकी कोण कोणते घटक प्रभावित करतात ?
(1) मृदा
(2) हवामान
(3) वनस्पती अच्छादन
(4) खडकाची रचना
(5) भूस्वरूप
(A) (1), (2), (3) आणि (4)
(B) (2), (3), (4) आणि (5)
(C) (1), (2), (3) आणि (5)
(D) (1), (2), (4) आणि (5)

Prepp
Your Personal Exams Guide

49. Which one of the following groups is the product of erosion ?

(A) Drumlins, Moraines, Aretes

(B) U-shaped valleys, Ventifacts, Natural Levee

(C) Eskers, Fjords, Outwash plain

(D) Cirques, V-shaped valleys, Demoiselles

50. **Assertion (A) :** Deflation basins are erosional features and may be upto several kilometers in diameter.

Reason (R) : Removal of sand particles by the wind is a cause of Deflation basin formation.

Which one of the following is *correct* ?

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true and (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

49. अपक्षरणाने तयार झालेला खालीलपैकी कोणता गट आहे ?

(A) हिमोढ-गिरी, हिमोढ, शूककूट

(B) 'यू-आकाराची दरी, वातघृष्ट, नैसर्गिक पूरतट

(C) हिमोढ कटक, फिऑर्ड, हिमजलोढ मैदान

(D) हिमगव्हर, व्ही-आकाराची दरी, डेमॉइसेलेस

50. **विधान (A) :** अपवहन खोरे अपक्षरण भूरूप असते व ते कित्येक किलोमीटर व्यासापर्यंत असू शकते.

कारण (R) : अपवहन खोऱ्याची निर्मिती ही वालुकाकणाची वाऱ्याद्वारे निक्षेपण झाल्या कारणाने होते

यापैकी कोणते बरोबर आहे ?

(A) दोन्ही (A) व (R) अचूक असून (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण होय.

(B) दोन्ही (A) व (R) अचूक आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) अचूक आहे परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे अचूक आहे

51. The temperature at which air needs to be cooled to reach saturation is ....

(A) Dew-point temperature

(B) Dry bulb temperature

(C) Wet bulb temperature

(D) Boiling point temperature

52. Arrange the following in terms of decreasing albedo :

(1) Fresh show

(2) Pine forest

(3) Glacier ice

(4) Loamy soil

(A) (1), (3), (4), (2)

(B) (1), (3), (2), (4)

(C) (3), (1), (2), (4)

(D) (3), (1), (4), (2)

51. हवा संपृक्त होण्यासाठी ज्या तापमानापर्यंत थंड व्हावी लागते त्यास .... असे म्हणतात.

(A) दवबिंदू तापमान

(B) कोरड्या फुग्याचे तापमान

(C) ओल्या फुग्याचे तापमान

(D) उत्कलन बिंदू तापमान

52. खालील पर्यायांना परावर्तकतेच्या उतरत्या क्रमाने लावा :

(1) नव्याने पडलेला बर्फ

(2) पाईन वने

(3) हिमनदीतील बर्फ

(4) पोयट्याची मृदा

(A) (1), (3), (4), (2)

(B) (1), (3), (2), (4)

(C) (3), (1), (2), (4)

(D) (3), (1), (4), (2)

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

53. **Assertion (A) :** At midnight, net radiation is negative.

Reason (R) : In the afternoon, net radiation decreases as insolation decreases.

Select your answer from the codes given below :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is proper explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

54. The branch of climatology which analyzes proxy data to reconstruct past climate is named as ....

(A) Synoptic climatology

(B) Dynamic climatology

(C) Paleoclimatology

(D) Regional climatology

55. These clouds are high, white and thin :

(A) Cirrus

(B) Stratus

(C) Cumulus

(D) Stratocumulus

53. **विधान (A) :** मध्यरात्रीमध्ये, निव्वळ प्रारण ऋण असते.

कारण (R) : दुपारी (मध्यप्रहर), निव्वळ प्रारण घटत जाते जसे सुर्यातपन घटत जाते.

खालील संकेतांकापैकी योग्य विकल्प निवडा :

(A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.

(B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) हे बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) हे चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे

54. हवामानशास्त्राची शाखा जी प्रतिपत्री डेटाचे विश्लेषण भूतकाळातील हवामानाची पुनर्रचना करण्यासाठी करते त्या शाखेला .... असे म्हणतात.

(A) समायोजीत (Synoptic) हवामानशास्त्र

(B) गतिक हवामानशास्त्र

(C) पुरातन हवामानशास्त्र

(D) प्रादेशिक हवामानशास्त्र

55. हे ढग उंच, पांढरे व विरळ असतात :

(A) सीरस

(B) स्ट्रॅटस

(C) क्युम्युलस

(D) स्ट्रॅटोक्यूम्युलस

www.prepp.in
Prepp
Your Personal Exams Guide

56. The alphabetical symbol (List-I) in Köppens climate classification and their matching climate type (List-II) are given.

Match List-I and List-II and select the correct answer from the codes given below :

List I

(*a*) Am

(*b*) BSh

(*c*) ET

(*d*) CWb

List II

(1) Tundra climate

(2) Hot semi-arid climate

(3) Tropical monsoon climate

(4) Subtropical highland climate

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(3)	(4)	(1)
(B)	(3)	(2)	(1)	(4)
(C)	(3)	(4)	(1)	(2)
(D)	(2)	(3)	(1)	(4)

56. कोपेनच्या हवामान वर्गीकरणातले वर्णाक्रमी चिन्ह (यादी-I) आणि त्यांच्याशी जुळणारे हवामान प्रकार (यादी-II) दिलेले आहेत.

यादी-I व यादी-II यांच्या जोड्या जुळवून खालील संकेतांकातून योग्य पर्याय निवडा :

यादी-I

(*a*) Am

(*b*) BSh

(*c*) ET

(*d*) CWb

यादी-II

(1) टुंड्रा हवामान

(2) उष्ण अर्धशुष्क हवामान

(3) उष्णकटिबंधीय मान्सून हवामान

(4) उप-उष्णकटिबंधीय पर्वतीय हवामान

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(3)	(4)	(1)
(B)	(3)	(2)	(1)	(4)
(C)	(3)	(4)	(1)	(2)
(D)	(2)	(3)	(1)	(4)

Prepp Your Personal Exam Guide

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

57. Why is surface air temperature measured at a standard height of 1.5 meters ?
    (A) The winds are lighter at this level
    (B) By international law
    (C) To ensure an accurate reading insulated from surface effects
    (D) To allow the observe to read the temperature at eye level without stooping

58. Which statement is *incorrect* regarding the Coriolis force ?
    (A) It is always directed at right angle to the direction of wind
    (B) It deflects winds to the right in northern hemisphere and to the left in southern hemisphere
    (C) It directly affects wind speed
    (D) It is strongest at the poles and weakens equatorwards

57. पृष्ठालगतच्या हवेचे तापमान हे 1.5 मीटर या प्रमाणित उंचीवर का मोजले जाते ?
    (A) सदर स्तरावर वारे हलके वाहतात
    (B) आंतरराष्ट्रीय कायद्यानुसार
    (C) पृष्ठभागाच्या परिणामापासून अचूक मापन सुनिश्चित करण्यासाठी
    (D) निरीक्षकाला खाली न वाकता तापमान मोजता यावे यासाठी

58. कोरिओलिस बला संबंधित खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?
    (A) त्याची दिशा ही वाऱ्याच्या दिशेशी काटकोनात असते
    (B) उत्तर गोलार्धात तो वाऱ्याला उजवीकडे आणि दक्षिण गोलार्धात वाऱ्याला डावीकडे विक्षेपित करतो
    (C) त्याचा थेट परिणाम वाऱ्याच्या वेगावर होतो
    (D) तो ध्रुवांवर बलशाली असतो तर विषुववृत्ताकडे कमकुवत होतो

www.prepp.in
Prepp
Your Personal Exams Guide

59. Important characteristic of atmospheric layers (List-I) and atmospheric layers (List-II) are given. Match List-I and List-II and select the correct answer from the codes given below :

List I

(*a*) Reflects radio waves back to earth
(*b*) Fall in temperature stops
(*c*) Temperature falls with height
(*d*) Contains most of ozone

List II

(1) Stratosphere
(2) Troposphere
(3) Ionosphere
(4) Tropopause

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(4)	(2)	(3)
(B)	(3)	(1)	(4)	(2)
(C)	(1)	(3)	(2)	(4)
(D)	(3)	(4)	(2)	(1)

60. **Assertion (A) :** The Siberian climate is conspicuosly absent in the southern hemisphere.
Reason (R) : The southern continents are marked by the broadness in the high latitudes.
Select your answer from the codes given below :
(A) Both (A) and (R) are true and (R) is proper explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is true but (R) is false
(D) (A) is false but (R) is true

59. वातावरणातील थरांचे महत्त्वाचे वैशिष्ट्ये (यादी- I) आणि वातावरणातील थर (यादी-II) दिलेले आहेत. यादी-I व यादी-II यांच्या जोड्या जुळवून खालील संकेतांकातून योग्य पर्याय निवडा :

यादी-I

(*a*) रेडिओ लहरी पृथ्वीकडे परावर्तित होतात
(*b*) तापमानातील घट थांबते
(*c*) तापमाना उंचीनुसार घटते
(*d*) यामध्ये जास्तीत जास्त ओझोन असतो

यादी-II

(1) स्थितांबर
(2) तपांबर
(3) आयनावरण
(4) क्षोभविराम

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(4)	(2)	(3)
(B)	(3)	(1)	(4)	(2)
(C)	(1)	(3)	(2)	(4)
(D)	(3)	(4)	(2)	(1)

60. **विधान (A) :** सायबेरियन हवामान हे दक्षिण गोलार्धात ढळढळतीतपणे अनुपस्थित असते.
कारण (R) : उच्च अक्षांशामध्ये दक्षिणेकडील खंड विस्तृत आहेत.
खालील संकेतांकापैकी योग्य विकल्प निवडा :
(A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.
(B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
(C) (A) हे बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे
(D) (A) हे चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

61. As per the J. Tuzo Wilson's concept of ocean basins, ... is at juvenile stage.

(A) Red Sea

(B) Arabian Sea

(C) South China Sea

(D) Dead Sea

62. **Assertion (A) :** Ocean currents are seasonal or permanent unified movement of ocean water.

Reason (R) : Ocean currents are driven mainly by seasonal winds.

Select the *correct* answer from the following :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) explains (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) does not explain (A)

(C) (A) is true and (R) is false

(D) (A) is false and (R) is true

63. Which one of the following solute is major component by weight in sea water ?

(A) Magnesium chloride

(B) Sodium sulphate

(C) Calcium carbonate

(D) Sodium chloride

61. जे. टुझो विल्सन यांच्या सागरी खोरे संकल्पनेनुसार, ... बाल्यावस्थेत आहे.

(A) तांबडा समुद्र

(B) अरबी समुद्र

(C) दक्षिण चिनी समुद्र

(D) मृत समुद्र

62. **विधान (A) :** सागरी प्रवाह हे सागरी पाण्याचे हंगामी किंवा कायमचे एकत्रित प्रवाह असतात.

कारण (R) : सागरी प्रवाह हे प्रामुख्याने हंगामी वाऱ्यांनी तयार होतात.

खालीलपैकी कोणता संकेतांक बरोबर आहे ?

संकेतांक :

(A) दोन्ही (A) आणि (R) अचूक आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे

(B) दोन्ही (A) आणि (R) अचूक आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) अचूक आहे आणि (R) चूक आहे

(D) (A) चूक आहे आणि (R) अचूक आहे

63. खालीलपैकी कोणते समुद्राच्या पाण्यातील महत्त्वाचे द्राव्य घटक आहे ?

(A) मॅग्नेशिअम क्लोराईड

(B) सोडिअम सल्फेट

(C) कॅल्शिअम कार्बोनेट

(D) सोडिअम क्लोराईड

Prepp
Your Personal Exams Guide

64. .... deposits are found between the high and low water spring tide lines.

(A) Littoral

(B) Shallow water

(C) Bathyal

(D) Abyssal

65. Consider the following statement(s) related to the ocean acidification.

(I) It is a term used to describe the changes in the chemistry of the World's seas, primarily as a result of burning fossil fuels.

(II) The CO_2 in the water, which leads to the formation of carbonic acid, has caused the pH of surface oceans to fall by 0.1 units, and it is projected to fall a further 0.3 – 0.4 pH units by the end of the century.

Select the *correct* code :

(A) Only (I)

(B) Only (II)

(C) Both (I) and (II)

(D) Neither (I) nor (II)

64. उधाणाच्या भरतीच्या उंच आणि निम्न पातळीच्या मधे .... संचयने आढळतात.

(A) अपतटीय

(B) उथळ पाणी

(C) गभीर

(D) वितलीय

65. सागर आम्लीकरणासंबंधित खालील विधाने विचारात घ्या :

(I) मुख्यत: जीवाश्म इंधनाच्या जाळण्याने जगभरातील समुद्री पाण्यात रासायनिक बदल घडून येण्याला ही संज्ञा वापरली जाते.

(II) पाण्यातील कार्बन डायऑक्साइड हे कार्बोनिक आम्ल निर्मितीस कारणीभूत ठरते त्यामुळे सागरी पृष्ठाची सामू 0.1 एककाने कमी होते आणि या शतकाच्या शेवटी सामू 0.3 – 0.4 एककाने आणखी कमी होण्याचा अंदाज आहे.

योग्य संकेतांक निवडा :

(A) फक्त (I)

(B) फक्त (II)

(C) दोन्ही (I) आणि (II)

(D) (I) नाही व (II) ही नाही

66. In deep sea, more regular waves with rounded wave crests are called .... waves.
   (A) Seiches
   (B) Swell
   (C) Clapotis
   (D) Tidal

67. **Assertion (A) :** Salinity of the ocean water is not same everywhere.
   Reason (R) : Salinity of the ocean surface is exclusively controlled by temperature.
   Select the *correct* code from the following codes :
   Codes :
   (A) (A) is true but (R) is false
   (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct reason
   (C) Both (A) and (R) are true
   (D) Both (A) and (R) are false

68. Generally seamounts are having relief .... meters above reference surface.
   (A) 300-500
   (B) 500-700
   (C) 700-900
   (D) > 900

66. खोल समुद्रातील अधिक नियमित आणि गोलाकार तरंगशीर्ष असणाऱ्या तरंगांना असे म्हणतात :
   (A) सेईचेस्
   (B) स्वेल
   (C) क्लॅपोटीस
   (D) भरती-ओहोटी

67. **विधान (A) :** सागरी पाण्याची क्षारता सर्वत्र सारखी नसते.
   कारण (R) : सागरी पृष्ठाची क्षारता फक्त तापमानानेच नियंत्रित होते.
   खालीलपैकी योग्य संकेतांक निवडा.
   संकेतांक :
   (A) (A) हे अचूक आहे परंतु (R) चूक आहे
   (B) दोन्ही (A) आणि (R) अचूक आहेत परंतु (R) हे योग्य कारण नाही
   (C) दोन्ही (A) आणि (R) अचूक आहेत
   (D) दोन्ही (A) आणि (R) चूक आहेत

68. संदर्भ पृष्ठाच्यावर सागरी पठारांची साधारण उंची .... मीटर ऐवढी असते.
   (A) 300-500
   (B) 500-700
   (C) 700-900
   (D) > 900

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

69. The oceanic crusts are mainly composed of .... type of rock.

(A) Andesite

(B) Granite

(C) Basalt

(D) Mud

70. Match the following :

Ocean bottom configuration

(*a*) continental shelf

(*b*) continental slope

(*c*) ocean deeps

(*d*) deep sea plains

Characteristics :

(1) Covers two-third part of the ocean floor.

(2) Depths between 3000 and 5000 fathoms

(3) Off broad low land coasts

(4) Abrupt change of gradient

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(3)	(1)	(4)
(B)	(1)	(4)	(2)	(3)
(C)	(3)	(4)	(2)	(1)
(D)	(4)	(3)	(2)	(1)

69. सागरी भूकवच हे मुख्यत: .... प्रकारच्या खडकांनी बनलेले आहे.

(A) ॲण्डेसाईट

(B) ग्रॅनाईट

(C) बेसॉल्ट

(D) मड

70. खालील जोड्या जुळवा :

सागर तळ मांडणी :

(*a*) खंडीय मंच

(*b*) खंडीय उतार

(*c*) सागरी वितलीय

(*d*) खोल सागरी मैदाने

वैशिष्टे :

(1) सागरी तळाचे दोन-तृतीयांश भाग व्यापते.

(2) याची खोली 3000 ते 5000 फॅदमच्या दरम्यान असते.

(3) सखल विस्तृत सागरी तट.

(4) उतारातील अचानक बदल.

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(3)	(1)	(4)
(B)	(1)	(4)	(2)	(3)
(C)	(3)	(4)	(2)	(1)
(D)	(4)	(3)	(2)	(1)

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

71. Endangered species are those which have lost .... % of its population.

(A) 50

(B) 60

(C) 65

(D) 70

72. Some parts in urban areas tend to be warmer than their surroundings is known as ....

(A) Lapse rate

(B) The venturi effect

(C) Urban Canopy layer effect

(D) Urban heat island effect

73. The complexity of any food web does not depend upon the ....

(A) Diversity of organisms in the systems

(B) Length of the food chain

(C) Homogeneity of organisms in the systems

(D) Alternatives at different points of consumers in the chain

71. लुप्तप्राय प्रजाती त्या आहेत ज्यांनी आपली .... % लोकसंख्या गमावली आहे.

(A) 50

(B) 60

(C) 65

(D) 70

72. शहरातील काही भाग त्यांच्या सभोवतालच्या प्रदेशांपेक्षा उष्ण असतात त्यास .... असे म्हणतात.

(A) लोपदर

(B) व्हेन्चुरी परिणाम

(C) शहरी आच्छादन स्तर परिणाम

(D) शहरी उष्णता बेट परिणाम

73. कोणत्याही अन्न जाळीची क्लिष्टता कशावर अवलंबून नसते ?

(A) संस्थेतील जीवांची विविधता

(B) अन्नसाखळीची लांबी

(C) संस्थेतील जीवांची एकसमानता

(D) भक्षकांच्या विविध ठिकाणी असलेले साखळीतील पर्याय

www.prepp.in
Prepp
Your Personal Exams Guide

74. The amount of plankton to be found in the ocean is *not* determined by ....

(A) Depth of the water

(B) The ocean currents

(C) Temperature and salinity

(D) Length of the day and night

75. It was emphasised by India that 'The removal of poverty is an integral part of the goal of an environmental strategy for the world in ....

(A) U.N. Conference on Human Environment at Stockholm, 1972

(B) The Vienna Convention for the Protection of the Ozone Layer, 1985

(C) Preparatory Committee Meeting, Geneva, 1991

(D) U.N. Conference on Environment and Development, Nairobi, 1992

74. सागरात आढळणाऱ्या प्लवकाचे प्रमाण .... मुळे निश्चित होत **नाही.**

(A) पाण्याची खोली

(B) सागरी प्रवाह

(C) तापमान व क्षारता

(D) दिवस व रात्र यांची लांबी

75. 'दारिद्र्य निर्मुलन हा जगासाठीच्या पर्यावरणीय व्युहरचनेचे ध्येय पुर्णत्त्वास आणण्याच्या दृष्टीने जरूर असलेला भाग आहे' असे भारताकडून अधोरेखित करण्यात आले, ते कुठे ?

(A) मानवी पर्यावरण यावरील संयुक्त संस्थाने परिषद, स्टॉकहोम, 1972

(B) ओझोन स्तर संरक्षणासाठीचे व्हिएन्ना अधिवेशन, 1985

(C) प्रिपरेटरी कमिटी मिटींग, जिनेव्हा, 1991

(D) पर्यावरण व विकास यावरील संयुक्त संस्थाने परिषद, नैरोबी, 1992

www.prepp.in

76. Study dealing with the relation of individual species to its environment is known as ....

(A) Synecology

(B) Autecology

(C) Community ecology

(D) Population ecology

77. Match the List-I and List-II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(*a*) Carbon dioxide

(*b*) Methane

(*c*) Nitrous oxide

(*d*) CFC

List II

(1) Fertilizers

(2) Fossil fuels

(3) Paddy fields

(4) Liquid coolants

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(2)	(4)	(1)
(B)	(2)	(1)	(3)	(4)
(C)	(3)	(4)	(2)	(1)
(D)	(2)	(3)	(1)	(4)

76. स्वतंत्र प्रजातींचा त्यांच्या पर्यावरणाशी असणाऱ्या संबंधाचा अभ्यास म्हणजे .... होय.

(A) सिनेकोलॉजी

(B) ऑटेकोलॉजी

(C) समुदाय परिस्थिती विज्ञान

(D) जीवसंख्या परिस्थिती विज्ञान

77. यादी-I व यादी-II यांच्या जोड्या जुळवून खालील संकेतांकातून योग्य पर्याय निवडा :

यादी-I

(*a*) कार्बन डायऑक्साइड

(*b*) मिथेन

(*c*) नायट्रस ऑक्साइड

(*d*) सी.एफ.सी.

यादी-II

(1) खते

(2) जीवाश्म इंधन

(3) भात क्षेत्र

(4) द्रव शीतलक

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(2)	(4)	(1)
(B)	(2)	(1)	(3)	(4)
(C)	(3)	(4)	(2)	(1)
(D)	(2)	(3)	(1)	(4)

Prepp
Your Personal Exams Guide

78. Ramsar Convention' is mainly known as the convention of ....
   (A) Wetlands of International importance
   (B) Hilly Forests of National Significance
   (C) The law of the seas
   (D) Hazard waste management

79. Deep ecology does *not* support :
   (A) Continuing inquiry into the appropriate human roles on our planet
   (B) Root cause analysis of unsustainable practices
   (C) Enhancement of human consumption
   (D) Conservation and restoration of ecosystems

80. **Assertion (A) :** One of the main objectives of the Central Pollution Control Board (CPCB) is to coordinate the activities of State Pollution Control Boards and resolve the dispute among them.

   Reason (R) : The CPCB is the international board and has a central office as well as a network of zonal offices located in various places in the world.

   Which one of the following is *correct* ?
   (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
   (B) Both (A) and (R) are true and (R) is not the correct explanation of (A)
   (C) (A) is true but (R) is false
   (D) (A) is false but (R) is true

78. रामसर कंव्हेंशन प्रामुख्याने .... अधिवेशन म्हणून ओळखले जाते.
   (A) आंतरराष्ट्रीय महत्त्वाची पाणथळे
   (B) राष्ट्रीय महत्त्वाची डोंगराळ वने
   (C) सागरी नियम
   (D) घातक कचरा व्यवस्थापन

79. सखोल पारिस्थितीकी कशास समर्थन देत **नाही** ?
   (A) आपल्या ग्रहावरील योग्य मानवी भूमिकांची सातत्यपूर्ण तपासणी
   (B) अशाश्वत क्रियांच्या कारणांचे समूळ पृथक्करण
   (C) मानवी वापरात होणारी सातत्यपूर्ण वाढ
   (D) परिसंस्थांचे संवर्धन आणि पुनर्संचयन

80. **विधान (A) :** केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या मुख्य उद्दिष्टांपैकी एक म्हणजे राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या क्रियांचे समन्वय करणे आणि त्यांच्यातील विवादांचे निराकरण करणे.

   कारण (R) : केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ हे आंतरराष्ट्रीय मंडळ आहे व त्याचे केंद्रीय कार्यालय असून जगात विविध ठिकाणी स्थित विभागीय कार्यालयांचे जाळे आहे.

   खालीलपैकी कोणते बरोबर आहे ?
   (A) दोन्ही (A) व (R) अचूक असून (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
   (B) दोन्ही (A) व (R) अचूक असून (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
   (C) (A) अचूक आहे परंतु (R) हे चूक आहे
   (D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे अचूक आहे

www.prepp.in
Prepp
Your Personal Exams Guide

81. Arrange the following stages in the history of demographic transition in sequence using codes given :
(1) Low birth and death rates
(2) Decline in both birth and death rates
(3) High birth and death rates
(4) Decline in death rates while birth rates remain high
(A) (3), (4), (2), (1)
(B) (3), (2), (1), (4)
(C) (1), (2), (4), (3)
(D) (1), (3), (4), (2)

82. Consider the following statements and select the *correct* option from the codes given :
(1) A primate city is usually a disproportionately large city.
(2) A primate city is the one that is invariably a religious centre
(3) A primate city is exceptionally large compared to the second largest city
(4) India has primate cities.

Codes :
(A) (1), (2) and (3) are true
(B) (1), (3) and (4) are true
(C) Only (3) is true
(D) Only (1) is true

81. दिलेल्या संकेतांकांना वापरून लोकसंख्या संक्रमण अवस्थांचे ऐतिहासिक क्रम मांडा :
(1) कमी जन्म आणि मृत्यू दर
(2) जन्म आणि मृत्यू दर या दोघातील घट
(3) उच्च जन्म आणि मृत्यू दर
(4) घटता मृत्यू दर तर उच्च राहिलेला जन्म दर
(A) (3), (4), (2), (1)
(B) (3), (2), (1), (4)
(C) (1), (2), (4), (3)
(D) (1), (3), (4), (2)

82. खालील विधाने विचारात घ्या आणि खालील संकेतांकामधून योग्य पर्याय निवडा :
(1) अग्रणी शहर एक सामान्यपणे मोठे शहर असते.
(2) अग्रणी शहर म्हणजे एक धार्मिक केंद्र आहे.
(3) दुसऱ्या सर्वात मोठ्या शहराच्या तुलनेने एक अग्रणी शहर अपवादात्मकपणे मोठे असते.
(4) भारतात अग्रणी शहरे आहेत

संकेतांक :
(A) (1), (2) आणि (3) हे बरोबर आहेत
(B) (1), (3) आणि (4) बरोबर आहेत
(C) फक्त (3) बरोबर आहे
(D) फक्त (1) बरोबर आहे

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

83. Which of the following factors does *not* alter the total size of the population of a country ?

(A) External migration

(B) Internal migration

(C) Higher fertility compared to mortality

(D) Refugee migration across the border

84. Which is the most densely populated regions of the world ?

(A) Equatorial region

(B) Tropical region

(C) Temperate region

(D) Sub-Arctic region

83. देशाच्या एकूण लोकसंख्येचा आकार खालीलपैकी कोणत्या घटकांमुळे बदलत **नाही** ?

(A) बाह्य स्थलांतर

(B) अंतर्गत स्थलांतर

(C) मृत्युदराच्या तुलनेत उच्च जन्मदर

(D) सीमा ओलांडून निर्वासितांचे स्थलांतर

84. जगातील सर्वाधिक लोकसंख्या घनता असलेल्या कोणता प्रदेश आहे ?

(A) विषुववृत्तीय प्रदेश

(B) उष्णकटिबंधीय प्रदेश

(C) समशीतोष्ण प्रदेश

(D) उप-आर्क्टिक प्रदेश

85. Match the following and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(Types of Age Pyramids)

(*a*) Stationary

(*b*) Progressive

(*c*) Regressive

(*d*) Bell shaped

List II

(Characteristics)

(1) Low birth and death rates

(2) Unchanging fertility and mortality

(3) High birth and death rates

(4) Declining birth rate and low mortality rate

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(2)	(1)	(4)
(B)	(2)	(4)	(3)	(1)
(C)	(1)	(3)	(2)	(4)
(D)	(2)	(3)	(4)	(1)

85. खालील जोड्या जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकामधून योग्य उत्तर निवडा :

यादी-I

(वय पिरामिड प्रकार)

(*a*) स्थिर

(*b*) प्रगतशील

(*c*) परागामी

(*d*) घंटा आकार

यादी-II

(गुणवैशिष्ट्ये)

(1) कमी जन्म आणि मृत्यू दर

(2) अपरिवर्तनीय प्रजननक्षमता आणि मृत्यू

(3) उच्च जन्म आणि मृत्यू दर

(4) घटता जन्म दर आणि कमी मृत्यू दर

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(3)	(2)	(1)	(4)
(B)	(2)	(4)	(3)	(1)
(C)	(1)	(3)	(2)	(4)
(D)	(2)	(3)	(4)	(1)

Prepp Your Personal Exam Guide

www.prepp.in

86. **Assertion (A) :** High birth rates display large proportion of population in younger age groups.

Reason (R) : Industrialization has been a factor in bringing down fertility rate.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

87. Which is a small settlement usually characterized by a single economic activity ?

(A) Hamlet

(B) Village

(C) Rurban Centre

(D) Urban fringe village

86. **विधान (A) :** उच्च जन्मदर लोकसंख्येतील युवा वयोमानाचे जास्त प्रमाण प्रतित करतो.

कारण (R) : औद्योगिकीकरण हा जन्मदर प्रमाण खाली आणण्यात महत्त्वाचा घटक ठरला आहे.

संकेतांक :

(A) (A) आणि (R) दोन्हीही बरोबर आणि (R) हे (A) चे अचूक विश्लेषण आहे

(B) (A) आणि (R) दोन्हीही बरोबर परंतु (R) हे (A) चे अचूक विश्लेषण नाही

(C) (A) बरोबर परंतु (R) चूक

(D) (A) चूक परंतु (R) अचूक

87. कोणती सामान्यत: एका आर्थिक क्रियेने वैशिष्टीकृत केलेली एक लहान वसाहत आहे ?

(A) वस्ती/वाडी

(B) गाव

(C) ग्राम-शहरी केंद्र

(D) शहरी भाग गाव

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

88. Physiological/Nutritional density is calculated as :
   (A) Number of people per square unit of land
   (B) Number of people per square unit of farm land
   (C) Number of farmers per unit of farm land
   (D) Physical carrying capacity of land

89. A bulge in population pyramid indicates :
   (A) Unusually high fertility or mortality or changes in population due to effects of migration
   (B) The effects of war or famines
   (C) That the population is ageing at an unusually fast pace
   (D) That females join the workforce in large numbers

90. Ageing at the base occurs ....
   (A) When the proportion of the population in child-age groups remains constant due to fertility decline
   (B) When child mortality rate shows distinct decline
   (C) When fertility declines and new birth cohorts are smaller than previous ones
   (D) When great fluctuation is seen in successive age cohorts

88. प्राकृतिक/पोषण घनतेचे मोजमाप हे :
   (A) प्रति चौरस भूमी घटक लोकसंख्या
   (B) प्रति चौरस शेतजमीन घटक लोकसंख्या
   (C) प्रति चौरस शेतजमीन घटक शेतकरी संख्या
   (D) भूमीची प्राकृतिक धारणक्षमता

89. जनसंख्या पिरामिडमध्ये एक फुगवटा सूचित करते :
   (A) स्थलांतरांच्या प्रभावामुळे असमान्यपणे उच्च प्रजननक्षमता किंवा मृत्यू किंवा लोकसंख्येत झालेला बदल
   (B) युद्ध किंवा दुष्काळ यांचा परिणाम
   (C) सामान्यपणे लोकसंख्या अतिशय वेगाने वार्धक्याकडे झुकणे
   (D) मोठ्याप्रमाणात महिला कामाच्या ठिकाणी सामील होणे

90. पायाजवळ .... वार्धक्य आढळते.
   (A) जेव्हा प्रजननक्षमतेच्या घटतेमुळे बाल वयोगटातील लोकसंख्येचे प्रमाण स्थिर राहते
   (B) जेव्हा बालमृत्युदर भिन्न घट दर्शविते
   (C) जेव्हा प्रजननक्षमता कमी होते आणि नवीन जन्माचे संगोपन मागीलपेक्षा लहान असतात
   (D) जेव्हा निरंतर वयातील लोकात मोठा चढ–उतार दिसतात

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

91. Which cost is incurred in the process of moving and which are principally made up of fuel costs and wages ?

(A) Overheads cost

(B) Transfer cost

(C) Line-haul cost

(D) Comparative cost

92. Which of the following is the *correct* sequence about the wind-energy producing countries of the world in descending order ?

(A) Germany, Spain, USA, India

(B) Spain, China, Canada, India

(C) USA, Australia, Spain, India

(D) India, Spain, USA, Germany

93. Alfred Weber identified three factors that determine the location of industries :

Transportation, Labour Costs and ....

(A) Least cost

(B) Agglomeration

(C) Location of competitors

(D) Maximum revenue location

91. कोणता खर्च गतिमानतेच्या प्रक्रियेत खर्ची पडतो आणि ज्यात प्रामुख्याने इंधन खर्च व मजुरी यांचा समावेश असतो ?

(A) वर खर्च

(B) हस्तांतरण खर्च

(C) रस्ते भाडे खर्च

(D) तुलनात्मक खर्च

92. खाली दिलेल्या जगातील देशांच्या वायुउर्जा उत्पादनानुसार योग्य उतरता क्रम कोणता ?

(A) जर्मनी, स्पेन, यू.एस.ए., भारत

(B) स्पेन, चीन, कॅनडा, भारत

(C) यू.एस.ए., ऑस्ट्रेलिया, स्पेन, भारत

(D) भारत, स्पेन, यू.एस.ए., जर्मनी

93. अल्फ्रेड वेबर यांनी उद्योगांचे स्थानिकीकरणाची निश्चितीकरण करणारे तीन घटक शोधले. यात वाहतूक, मजूर खर्च व .... यांचा समावेश होतो.

(A) अल्प खर्च

(B) केंद्रीकरण

(C) स्पर्धात्मक स्थान

(D) कमाल महसुली स्थान

www.prepp.in
Prepp
Your Personal Exams Guide

94. Which of the following countries, whose economy is entirely dependent on the production of petroleum ?
(A) Kuwait
(B) Venezuela
(C) Iraq
(D) Iran

95. Which of the following statements is *not correct* about Nomadic herding ?
(A) It is a form of intensive subsistence agriculture involving the grazing of domesticated animals on natural pastures
(B) It is practised in large belt of arid and semi-arid lands
(C) It is an aboriginal form of livestock raising
(D) Nomads select the type and number of animals for the herd according to local, cultural and physical characteristics

96. The Union and Pacific Railway connects :
(A) New York to San Francisco
(B) Halifax to Vancouver
(C) Paris to Istanbul
(D) Perth to Darwin

94. खालीलपैकी कोणत्या देशाची अर्थव्यवस्था पूर्णत: पेट्रोलियमच्या उत्पादनावर आधारित आहे ?
(A) कुवेत
(B) व्हेनेझुएला
(C) इराक
(D) इराण

95. खालीलपैकी कोणते विधान भटके पशु-पालनाबाबत योग्य **नाही** ?
(A) हे सखोल उपजीविकेची शेतीचे स्वरूप असून यात पाळीव प्राणी नैसर्गिक कुरणांवर चरतात
(B) हे शुष्क व अर्धशुष्क भूमीतील मोठ्या पट्ट्यात केले जाते
(C) हे पशुपालनाचे आदिम स्वरूप आहे
(D) भटके लोकांच्या कळपातील प्राण्यांचे प्रकार व संख्या यांची निवड स्थानिकत्व, सांस्कृतिक आणि प्राकृतिक गुणधर्मानुसार करत

96. युनियन आणि पॅसिफिक रेल्वे .... ला जोडते.
(A) न्युयॉर्क ते सॅन फ्रान्सिस्को
(B) हॅलिफॅक्स ते व्हँकूव्हर
(C) पॅरीस ते इस्तांबूल
(D) पर्थ ते डार्विन

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

97. Which of the following statements is/are *not correct* ?
   (*a*) V. Nath divided India into 15 macro regions
   (*b*) Ashok Mitra divided India into 5 macro regions
   (*c*) Prakash Rao and L.S. Bhatt divided the country into 7 macro regions
   (*d*) Chandrashekhar divided India into 13 macro regions
   (A) (*a*) and (*d*)
   (B) (*b*) and (*c*)
   (C) (*a*) only
   (D) (*d*) only

98. Select your answer from the codes given below :
   Assertion (A) : Balance of trade records the volume of goods and services imported as well as exported by a country to other countries.
   Reason (R) : If the value of exports is more than the value of imports, the country has a negative balance of trade.
   Codes :
   (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
   (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
   (C) (A) is true but (R) is false
   (D) (A) is false but (R) is true

97. खालीलपैकी कोणते विधाने बरोबर नाहीत ?
   (*a*) व्ही. नाथ यांनी भारताचे 15 बृहत प्रदेशात विभागणी केली.
   (*b*) अशोक मित्रा यांनी भारताची 5 बृहत प्रदेशात विभागणी केली
   (*c*) प्रकाशराव व एल.एस. भट्ट यांनी भारताची 7 बृहत प्रदेशात विभागणी केली
   (*d*) चंद्रशेखर यांनी भारताची विभागणी 13 बृहत प्रदेशात केली
   (A) (*a*) आणि (*d*)
   (B) (*b*) आणि (*c*)
   (C) फक्त (*a*)
   (D) फक्त (*d*)

98. **विधान (A) :** एखाद्या देशाने दुसऱ्या देशांना केलेल्या आयात त्याचबरोबर निर्यातीच्या आकारमानाची नोंद व्यापारतोलात होते.
   कारण (R) : जेव्हा निर्यातीचे मूल्य हे आयातीच्या मूल्यापेक्षा जास्त असते, त्या देशातील व्यापारतोल ऋण असतो.
   संकेतांक :
   (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे.
   (B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
   (C) (A) हे बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे
   (D) (A) हे चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

99. Which of the following statements about Von Thunen's theory is *not correct* ?

(A) According to Thunen's model concentric ring-I has market gardening and milk production

(B) Thunen's models concentric ring-II has firewood and lumber production

(C) Thunen's model concentric ring-III has livestock farming

(D) Thunen's model concentric ring-IV has food crop farming with fallow land

100. In year 2016, which one of the following has the higher rank in Human Development Index ?

(A) Sri Lanka

(B) Bhutan

(C) India

(D) Bangladesh

99. खालीलपैकी वॉन थ्युनेनच्या सिद्धांत संबंधातील कोणते विधान बरोबर **नाही** ?

(A) थ्यूनेनच्या प्रारूपातील समकेंद्री वर्तुळ-I यात भाजीपाला शेती व दुग्ध उत्पादन होते

(B) थ्युननच्या प्रारूपातील समकेंद्री वर्तुळ-II यात जळावू लाकूड व लाकूड ओंडके यांचे उत्पादन होते

(C) थ्युननच्या प्रारूपातील समकेंद्री वर्तुळ-III यात पशुपालन शेती केली जाते

(D) थ्युननच्या प्रारूपातील समकेंद्री वर्तुळ-IV यात अन्नधान्य पीक शेती व पडीक जमीन आढळते

100. सन 2016 मध्ये, खालीलपैकी कोणाची मानव विकास निर्देशकांत उच्च श्रेणी होती ?

(A) श्रीलंका

(B) भूतान

(C) भारत

(D) बांग्लादेश

Prepp
Your Personal Exams Guide

ROUGH WORK

Prepp
Your Personal Exam Guide